

Yttrande

Datum
2024-03-26

Mottagare
Zephyr Baltic Offshore AB

Kontaktperson SPF
Malin Skog

Yttrande i avgränsningssamråd för vindkraftsprojektet Kapheira

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder samtliga svenska fiskefartyg över 12 meters längd inom det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och Östersjön samt ett antal fartyg mindre än 12 meter som fiskar kustnära längs Västkusten respektive i Östersjön. Samtliga regionalfartyg i Östersjön är medlemmar hos oss. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta avgränsningssamråd.

SPF:s generella hållning samt bedömning av aktuell ansökan

SPF ställer sig generellt negativt till havsbaserad vindkraft på våra fiskeplatser och där fisken reproducerar sig. Vi anser att alltför mycket kunskap fortfarande saknas när det gäller vilken inverkan etablering av vindkraftparker får på den marina miljön, i första hand påverkan på reproduktion och migration för vissa fiskarter. SPF anser att denna kunskap, baserad på långtidsstudier vid befintliga vindkraftparker, måste tas fram innan en storskalig utbyggnad vindkraft till havs kan övervägas. För pelagiskt fiske bedömer SPF i nuläget att samexistens med vindkraft på samma yta är omöjligt och många vindkraftparker konkurrerar därför med vårt fiske om ytan i havet. Aktuell ansökan innehåller förutom vindkraft även en föreslagen vätgasproduktion. Detta är en ännu mer obeprövad teknik och möjliga konsekvenser av utsläpp av stora volymer saltlake och uppvärmt vatten på fysikaliska och biologiska är ännu okända.

I det aktuella området har det historiskt bedrivits ett pelagiskt fiske vissa år, framförallt i den norra och sydliga delen. Området är inte ett lekområde för strömming, men potentiellt för skarpsill. Dock kan fiskens rörelsemönster och därmed även fiskemönster förändras över tid med bland annat förändringar i klimatet. Dessutom finns planer på fiskeregleringar kopplade till försöksområden för utflytt av trålgränsen i närområdet för Kapheira, vilket kraftigt begränsar de fiskevatten våra medlemmar har tillträde till. Mot denna bakgrund anser medlemmarna att de områden där det är möjligt att fiska bör bibehållas fria från hinder för fisket.

SPF:s farhågor kopplat till marin vindkraft

SPF:s medlemmar uttrycker en stark oro över hur befintliga vindkraftparker kan ha medfört beteendeförändringar hos fisken och påverkat dess reproduktion negativt. Sillpopulationen i västra Östersjön ("Rügensillen") har en historiskt dålig rekrytering och fiskarna frågar sig om detta är kopplat till vindkraftsetableringar på eller nära tidigare lekplatser bland annat i tysk zon. I södra Östersjön har våra medlemmar över tid som vindkraftparkerna i framförallt tyska vatten blivit allt fler, noterat att sillens vandringsmönster och beteende har förändrats. På de platser där de tidigare bedrivit sitt fiske finns inte längre någon sill. Den har tagit andra vägar och uppehåller sig på djupare vatten än tidigare och det är svårare för våra fiskare att hitta den när de fiskar.

Vindkraftparker kan medföra bland annat ändrade strömmönster, kroniska lågfrekventa undervattensljud, vibrationer och elektromagnetiska fält runt strömkablar och dessa faktorer kan i sin tur påverka fiskens

beteenden och var den väljer att uppehålla sig. Vår huvudsakliga farhåga rör lågfrekventa ljud och vibrationer då både sill och skarpsill har god hörsel och det finns vissa studier som tyder på att pelagiska arter undviker vindkraftparker. Detta är områden där mycket kunskap ännu saknas eller kunskapen är begränsad till ett fåtal fiskarter.

SPF ser därför att det är av största vikt att dessa faktorer och hur de kan påverka den marina faunan på alla nivåer såväl lokalt som mer regionalt utreds noggrant i kommande MKB. Det är av yttersta vikt att inse att olika fiskarter kan reagera olika och att en studie på t.ex. torsk eller ål inte kan översättas till att gälla för sill eller skarpsill. Varje fiskart har sin unika biologi och sina anpassningar till de lokala förhållandena.

SPF anser att det är olämpligt att exploatera fiskens lekområden, då detta riskerar att påverka populationsutvecklingen negativt. Området är sannolikt del av lekområdet för skarpsill. Det är också viktigt att undersöka historiska data för både torskförekomst och torskfiske i området innan syrebrist uppstod och innan torskpopulationen kraschade då detta förhoppningsvis inte är en irreversibel situation.

Bottenarbeten och vattenomsättning

Den syrefria botten i området utgör ett hinder för byggnationer då arbeten på botten sannolikt kommer att försämra vattenkvaliteten även i den fria vattenmassan ovanför botten p.g.a. uppblandning av svavelväte och syrefritt/-fattigt vatten från botten till det omkringliggande vattnet. Detta är av yttersta vikt att undvika för att inte ytterligare försämra livsmiljöerna för fiskarter som uppehåller sig i eller omkring området samt för eventuell fisklek i området. Även påverkan på olika organismer i vattenpelaren (samt på botten i den mån det förekommer levande organismer där då den är syrefri) av kombinationen av syrefritt och förorenat (tungmetaller mm) sediment vid bottenarbeten behöver utredas.

Även den så viktiga vattenomsättningen i Östersjön samt salthaltsskiktningen och hur dessa kan påverkas av vindkraftfundament som skapar turbulens i vattenpelaren och eventuellt påverkar strömmarna på botten bör tas i beaktande i MKB. SPF vill även påpeka att det verkar vara okänt i vilken utsträckning någon eventuell reveffekt är aktuell vid användning av flytande fundament och detta bör i möjligaste mån klargöras i MKB.

Farhågor kopplade till vätgasproduktion

Vätgasproduktion är en såvitt vi vet en ännu i stort sett oprövad teknik till havs. Av samrådsunderlaget framgår att processen innebär produktion av mycket stora mängder uppvärmt vatten från kylprocesser, samt en enorm volym saltlake från avsättning av havsvatten. I MKB behöver hanteringen av dessa biprodukter och deras potentiella effekter på lokala förhållanden och såväl fysikaliska som biologiska processer i havet nog gås igenom. Även säkerhetsaspekter/ riskanalys för en eventuell vätgasproduktion är viktiga att belysa.

Fiskets bedrivande

Pelagiskt fiske med trål och not är en utrymmeskrävande verksamhet som SPF i nuläget bedömer inte kan samexistera med marina vindkraftverk. Med väjer och trål på släp kan ekipaget vara över en kilometer långt och väga hundratals ton när trålen är full med fisk. Att väja eller stoppa för ett vindkraftverk t.ex. vid dåligt väder är omöjligt. En vindkraftpark är därför för våra medlemmar

att se som ett helt stängt område där fiske över huvud taget inte kan bedrivas. I vindkraftparker med flytande fundament utesluter vi helt möjligheten till fiske med släpredskap av säkerhetsskäl.

Analys av yrkesfisket i samrådet och kommande MKB

I MKB bör fiskets bedrivande under en väl tilltagen referensperiod visas upp. Referensperioden bör absolut minst vara 10-15 år men helst och rimligen lika lång tid som parken är tänkt att vara i drift, dvs 30-40 år för att vara rättvisande. En analys av fisket måste delas upp på olika typer av fisken (aktiva respektive passiva redskap, samt pelagiskt respektive demersalt fiske). Tråldrag behöver visas i form av AIS-data för att ge bästa möjliga bild av fiskets geografiska bedrivande (så som på Figur 37 men med högre upplösning genom AIS istället för VMS). Kartan som visas Figur 36 i samrådsunderlaget med fiskefartygstäthet för ett enskilt år är fullkomligt värdelös för någon som helst analys av fiskets bedrivande.

Säkerhetsavstånd

SPF anser att Zephyr behöver förtydliga hur förtöjningen av flytande vindkraftverk kan komma att påverka fiske med släpredskap i området utanför en eventuell framtida vindkraftpark med tanke på möjlig insnärjningsrisk. Vad blir förankringsradien kring varje kraftverk? Vilken eventuell påverkan på botten förväntas av förtöjningsvbjärarna medan kraftverket är i drift? Kräver denna konstruktion större säkerhetsavstånd än fasta fundament? SPF skulle önska att Zephyr mer detaljerat går in på denna möjliga problematik samt vilka säkerhetszoner som ska gälla runt en eventuell vindkraftpark i sitt nästa samråd.

Kumulativa effekter

SPF ser med oro på det stora antalet befintliga och planerade vindkraftsetableringar i södra Östersjön, Skagerrak och Kattegatt och den kumulativa inverkan dessa kan få på miljön och fiskbestånden. SPF kräver att det görs en samlad analys av etablerade och planerade vindkraftparker kumulativa inverkan på ekosystemet och av framtida möjligheter till fiske i området innan beslut fattas om åtgärder och verksamhet som konkurrerar om utrymme. Det gäller i synnerhet för en verksamhet som är mer eller mindre permanent till sin natur så som en vindkraftpark.

Om ni har några frågor kopplat till vårt samrådsyttrande eller i övrigt om pelagiskt fiske kopplat till ert projekt är ni välkomna att kontakta oss.

**Vänliga hälsningar,
Malin Skog, SPF PO**

Tel: 0731-508 708

Malin.Skog@pelagic.se